

§ 230

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Vesa Korkkulan talousarvioaloitteesta lukion opinto-ohjauksen re- sursoinnin parantamiseksi

HEL 2022-002455 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Vesa Korkkulan talousarvioaloitteesta lukioiden opinto-ohjauksen resursoinnin parantamiseksi:

Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijalla on oikeus saada säännöllisesti opinto-ohjauksen oppimäärään sisältyvän ohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista henkilökohtaista ja muuta opintojen ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta. Lisäksi lukiolain mukaisesti opiskelijat laativat itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

Suunnitelma laaditaan oppilaitoksen opetushenkilöstön tuella opintojen alussa ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä. Lukioiden opinto-ohjaajien rooli on merkittävä ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman laatimisen ja päivittämisen tukemisessa.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa (LOPS 2019) todetaan ohjaustoiminnan tukevan opiskelijan hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjoavan aineksia itsetuntemuksen ja itseohjautuvuuden lisääntymiseen sekä kannustavan aktiiviseen kansalaisuuteen. Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Sukupuolitietoisella ohjauksella luodaan tasavertaisia edellytyksiä eri sukupuolten sijoittumiselle jatko-opintoihin ja työelämään.

Opinto-ohjaaja on ohjauksen asiantuntija, joka vastaa oppilaitoksen opinto-ohjauksen koordinoinnista ja käytännön toteutuksesta. Lukion opetussuunnitelman uusimmat perusteet (LOPS 2019) toi mukanaan koko oppilaitos ohjaa -periaatteen, jota myös Helsingin kaupungin lukioiden noudatetaan. Sen mukaisesti koko henkilöstö on sitoutunut ohjaukseen ja ohjaa opiskelijaa. Ohjaus on tavoitteellisesti johdettua koko lukion yhteistä työtä, jossa jokaisella toimijalla on oma tehtävänsä ja vastuunsa.

Ohjaustoiminnassa korostuu eri toimijoiden välinen vuorovaikutus ja monialainen yhteistyö. Tämä lisää opinto-ohjaajien konsultatiivista roo-

lia työyhteisön osaamisen kehittymisessä ja lukion ohjauksen koordinoinnissa. Lukioyhteisössä ohjausta toteuttavat opinto-ohjaajien lisäksi ryhmänohjaajat, aineenopettajat, erityisopettajat sekä opiskeluhoitohenkilöstö.

Erityisesti ryhmänohjaajan rooli opiskelijan lähiohjaajana on merkittävä. Ryhmänohjaaja toimii opiskelijaryhmänsä lähiohjaajana sekä seuraavat opintojen etenemistä. Yhteistyön merkitys huoltajien kanssa sekä ryhmänohjaajien ohjaus- ja valvontavastuu ovat korostuneet oppivelvollisuuden laajentamisen myötä.

Oppivelvollisuuden laajentuminen on lisännyt ohjauksen tarvetta entistään tuoden mukanaan lukioille entistä vahvemman valvonta- ja ohjausvastuun. Uudistetussa lukiolaissa (714/2018) on säädetty opiskelijoiden oikeudesta jatko-ohjaukseen valmistumisen jälkeen, mikä lisää entistä enemmän tarvetta opinto-ohjauksen asiantuntemukselle.

Elokuun 2022 alussa käynnistyi tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA). Päävastuu TUVA-koulutuksen järjestämisestä on Stadin AO:lla. Kaikki Helsingin kaupungin suomenkieliset lukiot tekevät yhteistyötä Stadin AO:n kanssa tarjoamalla opiskelumahdollisuuksia TUVA-opiskelijoille. Jokaisen lukion tulee nimetä TUVA-opiskelijoista vastaava opinto-ohjaaja, joka toimii yhteyshenkilönä Stadin AO:n suuntaan ja tukee lukio-opinnoista kiinnostuneita TUVA-opiskelijoita ja heitä ohjaavia TUVAn opinto-ohjaajia lukio-opintojen suunnittelussa.

Helsingin kaupungin lukiokoulutus on järjestetty 11 suomenkielisessä päivälukiossa, yhdessä aikuislukiossa sekä kolmessa ruotsinkielisessä lukiossa, joista yksi tarjoaa myös aikuisopetusta.

Helsingin kaupungin lukiokoulutuksessa opiskeli tammikuussa 2022 yhteensä 8 869 opiskelijaa, joista 7 619 opiskelijaa opiskeli suomenkielisissä lukioissa ja 1250 opiskelijaa ruotsinkielisessä koulutuksessa. Valtakunnallinen erityistehtävä on Helsingin kaupungin lukioista kahdeksalla lukiolla.

Vieraskielisiä opiskelijoita Helsingin kaupungin lukioissa on noin 15 %. Vieraskielisten opiskelijoiden määrä vaihtelee lukioittain 0,5–32 %, mikä osaltaan tekee lukioiden ohjaustarpeista erilaisia. Vieraskielisten opiskelijat voivat tarvita muulla kuin kotikielellään opiskellessaan laajempaa tukea ja ohjausta opintojen sujuvan etenemisen varmistamiseksi. Myös yhteistyön merkitys huoltajien kanssa korostuu usein, sillä suomalainen koulutusjärjestelmä mahdollisuuksineen ei ole välttämättä kotiväelle tuttu.

Toukokuussa 2021 Helsingin kaupungin suomen- ja ruotsinkielisissä lukioissa työskenteli 40 vakinaista ja 10 määräaikaista opinto-ohjaajaa.

Nämä luvut eivät pidä sisällään sijaisia. Lisäksi opinto-ohjauksen tunteja on voitu lukiokohtaisesti antaa lukion muille opettajille. Lukioiden omista päätöksistä ja järjestelyistä johtuen opinto-ohjaajien määrä lukiottain voi vaihdella jonkun verran. Keskimäärin yhdellä opinto-ohjaajalla on 177 ohjattavaa, mikä alittaa valtakunnallisen suosituksen enintään 200 ohjattavasta opinto-ohjaajaa kohden.

Lukion opinto-ohjaajien peruspalkka työn vaativuuden arviointiin liittyvän TVA-lisän kanssa on 4 146,59 euroa kuukaudessa. Työkokemusliisien ansiosta Helsingin kaupungin lukioiden opinto-ohjaajien kuukausipalkat vaihtelevat 4 224,96 eurosta 5 026,24 euroon.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ohjauksen merkitys on korostunut lukiokoulutukseen liittyvien uudistusten myötä ja koko henkilöstön tulee osallistua ohjaustoimintaan. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä sitä, että lukiolaiset saavat yksilöllistä, monipuolista ja riittävää ohjausta opintojensa suunnittelun ja sujumisen sekä tulevaisuuden suunnittelun tueksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2023 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Antti Värtö, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 88047
antti.varto(a)hel.fi

Liitteet

1 Lukion opinto-ohjauksen resursoinnin parantamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 14.9. mennessä valtuutettu Vesa Korkkulan ja 12 muun allekirjoittaneen aloitteesta koskien lukioiden opinto-ohjauksen resursoinnin parantamista.

Esittelijä

13.09.2022

Asia/3

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Antti Värtö, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 88047
antti.varto(a)hel.fi

Liitteet

1 Lukion opinto-ohjauksen resursoinnin parantamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 06.09.2022 § 202